NIEZALEŻNY SAMORZĄDNY ZWIĄZEK ZAWODOWY
Solidarność
Komisja Krajowa
80-855 Gdańsk, ul. Wały Piastowskie 24
tel. 58/ 337-6023
sekretariat.prezydium@solidarnosc.org.pl

Do druku nr 3085

Gdańsk, 12 października 2026 r.

SP/114216/552/2026

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L. dz. SPS-III.020.288.12.2026
Data wpływu 20.X.26r.

Szanowny Pan
Dariusz Salamończyk
Zastępca Szefa
Kancelarii Sejmu RP

dot. pisma: SPS-III.020.288.4.2026

W załączeniu przesyłam decyzję Prezydium Komisji Krajowej NSZZ "Solidarność" nr 116/26 ws. opinii o rządowym projekcie ustawy o zmianie ustawy - Prawo upadłościowe, ustawy - Prawo restrukturyzacyjne oraz ustawy o Krajowym Rejestrze Zadłużonych, z prośbą o zapoznanie się z jej treścią i uwzględnienie podczas dalszych prac nad projektem.

Z poważaniem

Zastępca Przewodniczącego KK
Sekretarz KK
NSZZ „Solidarność"
Grzegorz Adamowicz

NIEZALEŻNY
SAMORZĄDNY
ZWIĄZEK
ZAWODOWY
KOMISJA KRAJOWA
80-855 Gdańsk, Wały Piastowskie 24
(9) NIP 583-000-96-42

SEKRETARIAT
Prezydium Komisji Krajowej
NSZZ »SOLIDARNOŚĆ«
(3)

Decyzja

Prezydium KK

nr 116/26

ws. opinii o rządowym projekcie ustawy o zmianie ustawy - Prawo upadłościowe, ustawy - Prawo restrukturyzacyjne oraz ustawy o Krajowym Rejestrze Zadłużonych

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność" zwraca uwagę na brak konsultacji projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo upadłościowe, ustawy – Prawo restrukturyzacyjne oraz ustawy o Krajowym Rejestrze Zadłużonych na etapie rządowego procesu legislacyjnego. Projekt został przekazany do zaopiniowana przez reprezentatywne organizacje związkowe dopiero na etapie sejmowym. Wynika to z przyjęcia błędnego założenia, że projekt nie oddziałuje na rynek pracy, co skutkowało pominięciem perspektywy pracowników - wierzycieli na wcześniejszym etapie legislacyjnym.

Prezydium KK stwierdza, iż takie procedowanie pozbawiło stronę społeczną możliwości wpływu na treść projektu na etapie przedparlamentarnym. Przyjęty sposób procedowania uniemożliwił NSZZ „Solidarność" złożenia w ramach konsultacji, które powinny się odbyć na podstawie art. 19 ustawy o związkach zawodowych wniosku legislacyjnego na podstawie art. 20 tejże ustawy. Wniosek ten dotyczyłby uchylenia art. 300 ustawy Prawo restrukturyzacyjne. Prezydium KK obawia się, iż konsultacje na etapie sejmowym będą miały charakter wyłącznie formalny, a przedstawione w opinii uwagi nie znajdą przełożenia na treść projektu.

Prezydium KK NSZZ „Solidarność" zgłasza następujące uwagi do rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo upadłościowe, ustawy – Prawo restrukturyzacyjne oraz ustawy o Krajowym Rejestrze Zadłużonych.

Celem projektu jest oddłużenie osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą oraz osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej, w ich ostatniej fazie, tj. na etapie wykonywania planu spłaty wierzycieli. Projekt znacząco osłabi sytuację prawną pracowników będących wierzycielami osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą. Projekt nie tworzy samej możliwości umorzenia roszczeń pracowniczych, zmienia jednak sposób następowania tego skutku. Umorzenie będzie następowało z mocy prawa po upływie

trzech miesięcy od zakończenia planu spłaty wierzycieli. Równocześnie projekt jest zasadniczo korzystny dla pracowników będących niewypłacalnymi dłużnikami - przyspiesza oddłużenie, wzmacnia ochronę przed egzekucją i łagodzi skutki niektórych uchybień formalnych.

Uwagi szczegółowe:

Na niezaspokojone wierzytelności, mogą składać się również należności ze stosunku pracy pracowników niewypłacalnego pracodawcy będącego osobą fizyczną. Tego aspektu projekt nie uwzględnia. W ocenie skutków regulacji projektu niedoszacowany został wpływ projektu na pracowników będących wierzycielami. Ocena skutków regulacji nie zawiera analizy wpływu projektu na rynek pracy oraz na sytuację prawną pracowników wierzycieli, co stanowi poważny mankament projektu. W OSR stwierdzono, że regulacja „nie ma bezpośredniego wpływu na rynek pracy". Ocena ta jest zbyt wąska. Nie przeanalizowano: skutków prawnych projektu dla pracowników jako wierzycieli, ryzyka umorzenia niezaspokojonych wynagrodzeń, wpływu kosztów syndyka na poziom zaspokojenia pracowników, skutków słabszego nadzoru sądu, obciążenia pracowników koniecznością monitorowania Krajowego Rejestru Zadłużonych, co wiąże się z nieuzasadnionym założeniem posiadania przez pracowników odpowiedniej wiedzy specjalistycznej.

Dlatego też nie można zgodzić się z wyrażonym w uzasadnieniu do projektu założeniem, iż „plan spłaty wierzycieli realizuje przede wszystkim prywatny interes majątkowy wierzycieli, tj. zmierza do zaspokojenia przysługujących im roszczeń, wcześniej ustalonych co do zasady i wysokości przez sąd upadłościowy. Pierwiastek publiczny rozumiany jako interes ogólnospołeczny na tym etapie postępowania nie pełni funkcji wiodącej. W związku z tym nadzór państwa nad prawidłowością wykonywania planu spłaty wierzycieli powinien mieć miejsce tylko wtedy, gdy żądają tego interesariusze." NSZZ „Solidarność" wskazuje, iż wynagrodzenie pracowników pozostaje pod ochroną prawa, co uzasadnia dalsze sprawowanie nadzoru przez sąd nad wykonywaniem planu spłaty wierzycieli w tym zakresie.

Wobec zawartej w projekcie możliwości automatycznego umorzenia - po wykonaniu planu spłaty i po upływie trzech miesięcy - niepokrytej części należności ze stosunku pracy, obecny mechanizm ochronny polegający na umieszczeniu z urzędu na liście wierzytelności należności ze stosunku pracy w pierwszej kategorii zaspokojenia staje się niewystarczający. Zaproponowane w projekcie rozwiązanie znacznie osłabia sytuację prawną pracowników niewypłacalnego pracodawcy, gdyż roszczenia o wynagrodzenie, odprawę czy ekwiwalent urlopowy nie zostały zaliczone do katalogu zobowiązań, które nie podlegają umorzeniu.

Oznacza to, że pierwszeństwo zaspokojenia nie gwarantuje pełnej wypłaty, jeżeli majątek upadłego jest niewystarczający. Po umorzeniu długu pracownik co do zasady traci możliwość dalszego dochodzenia niezaspokojonej części należności.

Projekt przenosi ciężar aktywnego monitorowania postępowania na wierzycieli, co w przypadku wierzycieli pracowników staje się szczególnie problematyczne. Na pracowników niewypłacalnego pracodawcy będącego osobą fizyczną przerzucony zostanie obowiązek aktywnego śledzenia obwieszczeń w Krajowym Rejestrze Zadłużonych, kontrolowanie wykonywania planu, reagowania na informacje o wzroście dochodów dłużnika oraz złożenie wniosku o zmianę albo uchylenie planu najpóźniej w ciągu trzech miesięcy od zakończenia okresu jego wykonywania, mimo, iż pracownicy nie dysponują wiedzą prawną ani środkami na bieżące uczestniczenie w postępowaniu.

W celu ochrony ich praw konieczne jest zapewnienie indywidualnego zawiadomienia pracowników, których należności nie zostały w pełni zaspokojone o: końcu okresu wykonywania planu; terminie na wniesienie wniosku; skutku w postaci umorzenia wierzytelności.

Automatyczne umorzenie zobowiązań i ograniczenie nadzoru sądu zaproponowane w projekcie zwiększają znaczenie aktywnego monitorowania postępowania. Projekt nie daje związkom zawodowym żadnych nowych instrumentów umożliwiających ochronę zbiorowych interesów pracowników w takim postępowaniu.

Aby osiągnąć cel projektu tj. zwiększenia efektywności oddłużania osób fizycznych a jednocześnie w sposób skuteczny zabezpieczyć ochronę niewypłaconych należności pracowniczych należy wyłączyć z umorzenia niezaspokojone należności ze stosunku pracy. Tym samym art. 1 pkt. 9 projektu powinien przyjąć następujące brzmienie:

9) w art. 370f:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Jeżeli upadły ani żaden z wierzycieli nie złoży wniosku, o którym mowa w art. 370d ust. 1 lub 2 lub art. 370e ust. 1, w terminie trzech miesięcy od upływu okresu, na który został ustalony plan spłaty wierzycieli, obwieszcza się informację o dacie, w której zobowiązania upadłego, o których mowa w art. 369 ust. 1, niewykonane w wyniku wykonania planu spłaty wierzycieli uległy umorzeniu z mocy prawa. W obwieszczeniu wskazuje się:

1) imię i nazwisko oraz numer PESEL upadłego, a jeżeli upadły nie posiada numeru PESEL – inne dane umożliwiające jego jednoznaczną identyfikację, w szczególności numer paszportu i oznaczenie państwa wystawiającego paszport albo numer karty pobytu

w Rzeczypospolitej Polskiej, albo numer w zagranicznym rejestrze, albo zagraniczny numer identyfikacji lub identyfikacji podatkowej;

2) NIP, jeżeli upadłemu nadano ten numer w ciągu ostatnich dziesięciu lat przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości;

3) datę i sygnaturę postanowienia o ustaleniu planu spłaty wierzycieli;

4) informację, że umorzeniu nie uległy zobowiązania upadłego, o których mowa w ust. 2.",

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Jeżeli zostanie złożony wniosek, o którym mowa w art. 370d ust. 1 lub 2 lub art. 370e ust. 1, w terminie trzech miesięcy od upływu okresu, na który został ustalony plan spłaty wierzycieli, obwieszczenia, o którym mowa w ust. 1, dokonuje się niezwłocznie po uprawomocnieniu się zarządzenia o zwrocie tego wniosku, postanowienia o odrzuceniu albo o oddaleniu tego wniosku albo o umorzeniu postępowania w przedmiocie rozpoznania tego wniosku.",

c) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Nie podlegają umorzeniu zobowiązania o charakterze alimentacyjnym, zobowiązania ze stosunku pracy, zobowiązania wynikające z rent z tytułu odszkodowania za wywołanie choroby, niezdolności do pracy, kalectwa lub śmierci, zobowiązania do zapłaty kar grzywny orzeczonych przez sąd, a także do wykonania obowiązku naprawienia szkody oraz zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, zobowiązania do zapłaty nawiązki lub świadczenia pieniężnego orzeczonych przez sąd jako środek karny lub środek związany z poddaniem sprawcy próbie, jak również zobowiązania do naprawienia szkody wynikającej z przestępstwa lub wykroczenia stwierdzonego prawomocnym orzeczeniem oraz zobowiązania, których upadły umyślnie nie ujawnił, jeżeli wierzyciel nie brał udziału w postępowaniu.

d) uchyla się ust. 3 i 3a,

e) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Po umorzeniu zobowiązań, o których mowa w art. 369 ust. 1, niewykonanych w wyniku wykonania planu spłaty wierzycieli niedopuszczalne jest wszczęcie postępowania egzekucyjnego dotyczącego wierzytelności wynikających z zobowiązań upadłego, o których mowa w art. 369 ust. 1, niewykonanych w wyniku wykonania planu spłaty wierzycieli, z wyjątkiem wierzytelności wynikających z zobowiązań, o których mowa w ust. 2.",

f) dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Przepis ust. 4 stosuje się także w okresie pomiędzy upływem okresu, na który został ustalony plan spłaty wierzycieli, a dniem, z upływem którego zobowiązania upadłego ulegają umorzeniu z mocy prawa, wskazanym w art. 370a ust. 10a.";

Projekt zmienia zasady ustalania kosztów i wynagrodzenia syndyka w upadłości osób fizycznych. Koszty postępowania i zobowiązania masy są zaspokajane przed wierzycielami, w tym przed należnościami pracowniczymi. Jeżeli więc upadłym jest osoba fizyczna zatrudniająca pracowników, podwyższenie wynagrodzenia syndyka lub innych kosztów może pośrednio zmniejszyć pulę środków przeznaczoną na zaległe wynagrodzenia. W projekcie brakuje nakazu uwzględnienia przez sąd wpływu wynagrodzenia syndyka na poziom zaspokojenia roszczeń pracowniczych.

Za poważny mankament projektu Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność" uznaje pominięcie w art. 2 projektu zapowiadanej nowelizacji art. 300 Prawa restrukturyzacyjnego. Projektodawca nie uwzględnił w przedłożonym projekcie zmiany art. 300 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne, mimo wcześniejszej wyraźnej deklaracji podjęcia prac legislacyjnych w tym zakresie. W tabeli nieuwzględnionych uwag do projektu ustawy UC43, odnosząc się do wspólnego stanowiska Forum Związków Zawodowych, Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych i NSZZ „Solidarność", Ministerstwo Sprawiedliwości wskazało, że postulat zmiany art. 300 Prawa restrukturyzacyjnego nie zostanie uwzględniony w projekcie UC43, ponieważ propozycje odpowiednich przepisów będą rozważane w nowym projekcie, nad którym trwają prace koncepcyjne. Jednocześnie projektodawca przyznał, że zmiany art. 300 powinny zmierzać do ochrony praw pracowników przez zagwarantowanie, aby wszelkie planowane zmiany organizacji pracy lub stosunków umownych z pracownikami były podejmowane z poszanowaniem prawa Unii Europejskiej i prawa krajowego, w tym zasad informowania pracowników, prowadzenia konsultacji oraz uwzględniania stanowiska przedstawicieli pracowników.

Pomimo tej deklaracji przedłożony obecnie projekt nie zawiera propozycji zmiany art. 300 Prawa restrukturyzacyjnego ani innych przepisów realizujących zapowiedziany cel. Nie przedstawiono również informacji o odrębnym projekcie, harmonogramie prac ani o przyczynach odstąpienia od wcześniej zapowiadanej regulacji. Oznacza to, że podnoszony przez reprezentatywne organizacje związkowe problem nadal pozostaje nierozwiązany.

Brak projektowanej zmiany jest szczególnie istotny, ponieważ obowiązujący art. 300 Prawa restrukturyzacyjnego zrównuje skutki otwarcia postępowania sanacyjnego ze skutkami ogłoszenia upadłości w zakresie praw i obowiązków pracowników oraz pracodawcy.

Tymczasem postępowanie sanacyjne ma służyć uzdrowieniu przedsiębiorstwa i kontynuowaniu jego działalności, a nie jego likwidacji. Automatyczne stosowanie rozwiązań właściwych dla upadłości w praktyce prowadzi do nieproporcjonalnego ograniczenia ochrony zatrudnienia i praw przedstawicielskich pracowników, co pozostaje w sprzeczności ze standardami międzynarodowymi, w szczególności:

- z art. 1 Konwencji MOP nr 98 dotyczącej stosowania zasad prawa organizowania się i rokowań zbiorowych, nakazujący stworzenie należytej ochrony pracowników przed wszelkimi aktami dyskryminacji, dążącymi do naruszenia wolności związkowej w dziedzinie pracy oraz
- art. 1 Konwencji nr 135 MOP dotyczącej ochrony przedstawicieli pracowników w przedsiębiorstwach i przyznania im ułatwień który stanowi, iż przedstawiciele pracowników w przedsiębiorstwie będą korzystali ze skutecznej ochrony przeciwko wszelkim aktom krzywdzącym, włącznie ze zwolnieniem, podjętym ze względu na ich charakter lub działalność jako przedstawicieli pracowników, ich przynależność związkową lub uczestnictwo w działalności związkowej, jeśli działają zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawodawstwa, układami zbiorowymi lub innymi wspólnie uzgodnionymi porozumieniami oraz
- pkt. 5 lit f Zalecenia nr 143 MOP dotyczącego ochrony przedstawicieli pracowników w przedsiębiorstwach i przyznania im ułatwień, który przewiduje, że w razie redukcji zatrudnienia przedstawiciele pracowników powinni mieć pierwszeństwo w pozostaniu w zatrudnieniu.

Jak pokazuje praktyka stosowania art. 300 prawa restrukturyzacyjnego, przepis ten jest nadużywany w stosunku do działaczy związkowych i członków związku (zwolnienia z pracy), natomiast ustawowe mechanizmy ochronne pracowników w postępowaniu sanacyjnym, wobec wywoływania takich samych skutków, jak ogłoszenie upadłości, są nieskuteczne. Nie jest możliwe przywrócenie do pracy osób z którymi rozwiązano umowę o pracę w trakcie trwania postępowania sanacyjnego, nawet jeśli przyczyna rozwiązania miała charakter dyskryminacyjny.

Komitet Ekspertów do spraw Stosowania Konwencji i Zaleceń Międzynarodowej Organizacji Pracy (CEACR) w przyjętym w 2025 r. i opublikowanym Podczas 114. sesji Międzynarodowej Konferencji Pracy w 2026 r. *direct request* zwrócił się do rządu polskiego o wyjaśnienia w tej sprawie.

Mając powyższe na względzie, Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność" wnosi o uzupełnienie projektu o zmianę art. 2 projektu, obejmującą zmianę ustawy Prawo restrukturyzacyjne, i polegającą na wykreśleniu art. 300.

W konsekwencji, art. 2 projektu powinien mieć następujące brzmienie:

„Art. 2. W ustawie z dnia 15 maja 2015 r. – Prawo restrukturyzacyjne (Dz. U. z 2026 r. poz. 533) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 197 ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Ujawnienia informacji o prawomocności orzeczenia mogą dokonać w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe sąd, sędzia-komisarz, referendarz sądowy, przewodniczący, asystent sędziego albo pracownik sekretariatu.";

2) w art. 199 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Obwieszczenia mogą dokonać sąd, sędzia-komisarz, referendarz sądowy, przewodniczący, asystent sędziego albo pracownik sekretariatu.";

3) uchyla się art. 300."

Gdańsk, 12 października 2026 r.

Prezydium KK
NSZZ „Solidarność"

Zastępca Przewodniczącego KK
Sekretarz KK
NSZZ „Solidarność"
Grzegorz Adamowicz

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej